

Bornholm

Mappe B 2

[Oversigtsbilleder](#)

Side 1

B/ Schäffer

Side 2

(I margin: Fremlagt inden Nordre Herreds Politiret den 11. November 1839
Jacobsen.

Fremlagt inden Nordre Herreds Extraret den 27 Nov 1839
Jacobsen)

Nr. 5. - Nr. 2. Fremlagt inden Nordreherreds Extraret den 5 Decbr. 1860.

H.C.Jørgensen

Udskrivt af Nordre Herreds Politie Protocol

Aar 1839 den 15de September Formiddag Kl. 11 ½ blev nordre Herreds Politiret holdt og administreret af den ordinaire Dommer Krigsassessor Herredsfoged Jacobsen i Overværelse af undertegnede Retsvidner i et Huus paa 7de Vornedgaards Grund i Klemensker Sogn, i Anledning af en Anmeldelse fra Sognets Sandemand Kapitain Koefoed, om at Eieren og Beboeren af dette Huus, Hans Monsen Kjøller, var bleven voldeligen overfalden og slagen, saa der var Fare for hans Liv. - Anmeldelsen skeete ved kjørende Bud fra Sognet Kl. omtrent 9 ½ dags Formiddag, og Politimesteren begav sig strax her til Stædet, og fandt den benævnte Hans Monsen Kjøller liggende i Sengen, meget blodig i Ansigtet og paa Skjorten, klagende sig over stærk Smærte i Brystet og i Hovedet. -

Der er afgaaet kjørende Ægt efter Landphysicus Grove. -

Den Overfaldne og Saarede Hans Monsen Kjøller 40 Aar gammel, fandtes som Dommeren og Retsvidnerne med Bestemt Vished kunde bevidne, ved sund Sands og Samling, og afgav den Forklaring, at i Morges Kl. omtrænt 4, kom hans Broder Svend Monsen Kjøller paa 7de Vornedgaard her i sognet og bankede paa Komparantens Forstuedør, hvorpaa Komparanten som laae i sin Seng, stode op og lukkede op for sin formeldte Broder, "med de Ord gaae indenfor", og enten førend Komparantens Broder gik ind i Stuen, eller efter at han var kommen der, sagde han til Komparanten om denne vilde lade ham faae en af sine Heste, for at kjøre efter Tørv, og den omhandlede Hæst, var en som Komparanten havde kjøbt af Claus Pedersen i Steenbye i Røe Sogn, og i hvilken Hest Komparantens Broder Svend Monsen Kjøller, efter skeet Aftale tilforn, skulde have Halvpart i tilligemed Komparanten. - Hvad den omhandlede Hest endvidere angaaer, da svarede Komparanten sin Broder, der som bemeldt vilde have denne Hest til Brug, det veed jeg ikke, da jeg selv vil bruge den for at kjøre op til et Huus, som Komparanten havde tilbyttet sig heri Sognet, med nogen Sæd, hvilket sidste Komparanten dog ikke udtrykkelig sagde, men derimod at han vilde kjøre op til Huset med Lidt, og i det samme Øieblik svingede Komparantens Broder som havde en Pæl eller en meget tyk Haandkjæp i Haanden, sig rundt paa Gulvet i Stuen hvor Komparanten ligger og hvor dette Forhør holdes, og slog med Pælen paa et Fløibord som staaer i Stuen, saa et Hjørnet paa samme

er splindrede, hvilket Retten og dens Vidner skjønnede at være saaledes, idet Komparanten paaviste Bordet at være det samme som staaer i Stuen, og over hvilket Retten og dens Vidner toge Skjøn. - Efter at dette var skeet slog Komparantens Broder Komparanten i Hovedet med samme Pæl, hvorpaa han med sine Hænder tog fat i Komparanten, som kun var iført Skjorte og Buxer, men disse hængte ham ned om Hælene, da han ikke havde faaet Buxeseler paa, og hvilket var Skyld i at han ikke kunde bevæge sine Fødder; og paa hvilke han havde store Træeskoe. - Da Komparantens Broder havde som forklaret faaet fat i Komparanten og rykket denne hid og did i Stuen, som var en let Sag, da Komp. ikke kunde røre sine Fødder, og saaledes ikke kunde væрге for sig, slog han Komparanten med knyttede Næver i Hovedet saa at Komparanten faldt om paa Gulvet, og Voldsmanden Komparantens Broder vedblev at slaae Komp. enten med knytte Næver eller med Pælen i Hovedet og overalt, eller flere Stæder, saa Blodet strømmede ud af ham, men Komp. kom dog igjen paa Benene, hvorledes kan han ikke sige, men hans Broder trak ham hen mod Døren til Forstuen, formodentlig for at trække ham udenfor, maaske i hensigt at myrde ham, men Komparanten var saa heldig at faae fat i Dørkarmen med sine Hænder, idet han fik Træeskoene og Buxerne rystet af sig og derved blev istand til at holde fast med Hænderne i Dørkarmen, saa at hans Broder ikke kunde faae ham ud af den aabne Stuedør til Forstuegangen, men hans Broder blev imidlertid ved at slaae ham i Hovedet med knytte Næver og løb derpaa bort. - Imedens Komp. laae paa Stuegulvet og hans Broder slog ham der, løb Komparantens Kone som var tilstæde under Overfaldet, til den nærmeste Naboe Wevst W. Westh for at faae Hjælp, saa hun ikke det sidste af Overfaldet, eller at Voldsmanden flygtede. - Komparanten tilføier at der maa findes Blod paa Gulvet, ved Dørkarmen og paa Væggen, hvilket Retten og dens Vidner og overbeviste sig om, saavel som og at der findes Blod paa Sengeomhænget i Stuen ved Døren til Forstuen. - Han ved ingen anden Aarsag til det grusomme Overfald af hans broder, end at han som er Huusmand paa Broderens Gaards Grund, var saavidt han erindrer i forrige Uge hos Broderen for at forrette Dagsværk eller Høstdag som han skulde præstere til Broderen og da var denne vred fordi Komp. kom for sildig, men videre Misforstaaelse var der ikke imellem dem den dag, da der var flere fremmede Personer tilstæde til Arbeide for Komparantens Broder, som derfor maaske tilbageholdt videre Yttring af sin Vrede, og siden den dag har Komparanten ikke seet sin Broder. - Komparanten antager derfor at den nærmeste Grund til at hans Broder overfaldt ham paa saa morderisk en Maade, er at Komp. nægtede ham i Morges at faae det omhandlede Øg eller Hest. -

Komparantens ovenanmeldte Broder, blev derpaa løs og ledig for Retten fremstillet til Konfrontation, og først blev han paalagt af retten at see paa sin Broder som laae i Sengen i ynkværdig Forfatning, meget blodig i Ansigtet, og dernæst blev Komparantens eller den Saaredes afgivne Forklaring for ham høit og lydeligt oplæst, saaledes at han oftere klart og tydeligt vedgik hvad han har forklaret, og at dette ordret er indskrevet i Protocolen, saavel at hans Forklaring er den rene Sandhed, hvorpaa han efter høitidelig Opfordring af Dommeren, og efter at hans Broder for ham var bleven fremstillet og paaviist, høit og tydeligt samt gjentagende erklærede, at hans Broder den oftmeldte, for ham fremstillede Svend Monsen Kjøller er den rette Gjærningsmand, eller den som har slaget og mishandlet ham saaledes som han har forklaret, og at den samme hans Broder Svend M. Kjøller er og ingen anden, ifald han Komparanten skulde døe af sine Saar, hans rette Bane- eller Drabsmand, hvilket han med en rolig Samvittighed siger ham at være og vil og kan for Guds Domstol forsvare. -

Retten's Vidner blev gjorte opmærksomme paa den Saaredes Forklaring hertil Protocollen. Komparanten afgiver den yderligere Forklaring, at hans Broder i Morges ved Overfaldet var iført mørke Klæder, formodentlig af uldent og linned Tøi, om han havde Træeskoe eller andet Fodtøi paa kan han ikke erindre, men han havde en sort Faareskindshue paa Hovedet, som han ved Overfaldet tabte her paa Stuegulvet og som blev overleveret Sandemanden.

Var imidlertid mødt den practiserende Læge Krigsraad Curdts for Landphysicus Grove, der er fraværende paa en Reise til Kjøbenhavn. - Den Saarede blev forbunden, efter at Saarene først var bleven undersøgte i Retten og dens Vidners Paasyn, og Lægen afgav det foreløbige Visum, at der findes paa den Saaredes Pandes høire Side, et halvt Cirkelrunt Saar, omtrænt 3 Tommer over Øienbrynet, 7/8 Tommer langt, 3/8 Tommer bredt i Midten og nogle Saar paa Armene; men for øvrigt fandtes den Saaredes Legeme ubeskadiget, og Lægen Krigsraad Curdts som vil afgive et nærmere Skriftlig Visum, erklærede at Samme qvæstionis ikke for Tiden fandtes at være dødelige. -

Den omhandlede Svend Monsen Kjøller, 38 Aar gammel ved yderligere examineret forklarede: at det forholder sig rigtigt at han efter Aftale med sin saarede Broder skulde have Halvpart i en Hoppe som den Saarede skal have kjøbt i Røe Sogn, ligesom han og vedgaaer at hans Broder var i forrige Uge hos ham for at foretage Dagsværk, og da han kom for sildig, skjændte han vel paa Broderen, men der forefaldt for resten ikke anden hæftige Optrin imellem dem, og han har siden den Tid ikke talt med sin Broder, saavidt han erindrer. - Hans Familie bestaaer af hans Kone og Børn, hvoraf det ældste 15 Aar gammel, og foruden disse var der ikke i hans Huus fremmede Personer, hverken i Nat eller i Morges, med Undtagelse af en Kone fra Rønne som skal boe uden for vester Gade og hvis Mand skal være fra Ællegaarden i Bolsker Sogn, der havde kjøbt et pr. Lam af Inquisiten, som tilføier at han stod op i Morges Kl. 4 omtrænt, og efter at være paaklædt, gik ud paa Marken og fløttede sine Heste, og derfra til Huusmand Hans Holger, østen for den Saaredes Huus, for at laane nogle Tørvgavle til Tørhække som han fik, med hvilke han gik hjem, bandt dem i sin Vogn og kørte til en Mose paa Lyngen, hvor han stødte paa sin Broder Ole, som havde Tørv der i Fælledsskab med Inquisiten. -

Inquisiten kørte hjem med sin Tørv Kl. omtrænt 9 ½, og blev derpaa af Sandemanden beordret hertil Retten. - Skjøndt han paahørte sin Saarede Broders Forklaring, og at denne nemlig den Saarede, sigter Inquisiten som Gjærningsmand og Banemand i Anledning af Overfaldet qvæst., saa er Inquisiten dog fræk nok til, ikke alene at nægte at have slaget sin Broder, men nægter endog at have været her i Huset i Morges, og hans Halvstarrighed gaaer saavidt, at han ei engang vil forlige sig med sin Broder om dette blev tilladt. - Han forklarer at han i Morges da han gik ud og fløttede sine Heste var iført de Klædningsstykker han nu har paa, saavelsom en gammel Hat han har i Haanden, hvilken Paaklædning han ogsaa havde paa naar han hentede Tørvvegavlene, og han vedgaaer at den sorte Faareskindshue med grønne Snorer, som fandtes her i Huset i Morges er hans, men han siger derhos at han ikke veed hvorledes den er kommet her i Huset. - Hans saarede Broder confronteres med Inquisiten, siger med bestemthed at Inqv. havde den omqvæstionerede Hue paa, da han kom her i Morges og Overfaldt ham, og at denne Hue efter Overfaldet blev liggende her i Huset og leveret til Sandemand Kapitain Koefoed der som Retsvidne er tilstæde i Retten og erklærede at den mereomhandlede Hue fandtes i Morges da han kom hertil under en Vugge heri Stuen; og han tog den under sin Forvaring. - Oplæst og vedgaaet af Inq. og den Saarede vedgaaer med Bestemthed at hans Broder Inqv. var den som heri Huset Overfaldt ham og slog ham, og ingen anden. - Inquisiten aftraadte. -

Fremstod derpaa den Saarede Hans Monsen Kjøllers Kone Kirstine Margrethe Pedersdatter, 40 Aar gammel, som paa given Anledning, formanet til Sandhed, under Eds Tilbud forklarede at i Morges Kl. omtrent 4, blev der banket paa deres Forstuedør og de troede det var en Mand navnlig Jeppe Hansen som de havde byttet Huus med og som skulde have hjulpet dem med i Dag at fløtte. - Hendes Mand stod op af Sengen og hun blev liggende, og da hendes Mand havde lukket Forstuedøren op, hørte hun paa Mælet, at den Person der havde banket paa Døren og som hilste god Morgen var hendes Mands Broder Svend M. Kjøller, som var tilstæde i Retten, og til hvem hendes Mand, da han havde oplukket Forstuedøren sagde "gak ind i Stuen", hvilket Svend M. Kjøller bejaede og gik ind. - Kamparantinden laae endnu i Sengen, og da det i Morgendæmringen endnu var mørkt i deres Stue, hvor de ikke havde Lys tændt, kunde hun vel skjælné at den Person der kom ind i Stuen var hendes Svoger Svend M. Kjøller, men hun kunde ikke see om denne havde Stok eller anden Ting i Haanden, men saasnart han var kommen ind heri Stuen spurgte han hendes Mand om han vide lade ham faa en Hest til Brug i Mosen i dag, hvortil hendes Mand svarede, det kunde han vel ikke, da han selv i dag skulde kjøre Noget op til det Huus han havde tilbyttet sig, og som hendes Mand havde sagt dette, svingede Svend M. Kjøller sig om i Stuen og hun som laae i Sengen, saae at han løftede Haanden i Veiret og slog ned mod Fløibordet som staaer i Stuen, saa det smældede meget stærk i Bordet, uden at hun kunde see hvad han slog til med, men strax derpaa saae hun at Svend M. Kjøller slog med Haanden paa hendes Mand; det forekom hende at han slog ham i Hovedet og tumlede omkring med ham som var i bare Skjorten og havde da Svend M. Kjøller kom ind i Stuen, vel faaet Buxerne paa, dog ikke anderledes end de hængte ham om Hælene; hendes Mand faldt endelig, ved mange Slag af Svend M. Kjøller om paa Gulvet, hvorpaa hun sprang op af Sengen og sagde til Svend M. Kjøller, hvad staaer her paa, du har vel ikke lov til at slaae heri Huset, men Svend M. Kjøller blev ved at slaae og sagde, jeg skal slaae ham, nemlig Komparantindens Mand, saaledes at han ikke kan reise sig af Stedet. - Komparantinden som frygtede for hendes Mands Liv, sagde høit, saa Svend M. Kjøller og hendes Mand kunde høre det, jeg vil hente Naboen Wevst W. Westh, hvortil hendes Mand svarede ja, og hun gik ud af Huset for at hente Naboen, og da hun kom tilbage, mødte hun noget fra Huset hendes Mand, meget blodig i Ansigtet og han sagde til hende, gaae hjem til Børnene, hvorpaa han fortsatte sin Vandring, som hun saae hen til Westhes Huus og noget derefter kom tilbage hertil Huset, hvor West allerede var ankommen og hjalp hendes Mand til Sengs. Den heri Retten værende Hue, blev funden under Vuggen heri Stuen, efter Overfaldet og hendes Mand havde fortalt hende, at Svend M. Kjøller skulde have Halvpart i det før ommeldte Øg; ligesom hun og vand? at hendes Mand, for omtrænt 8 dage siden, foretog Pligt eller Høstarbeide for Svend M. Kjøller. - Oplæst og i Et og Alt vedgaaet under Eeds Tilbud. - Demmiteret.

Retten begav sig til 8de Vornedgaards Hovedlod i Klemensker Sogn, hvor Forhøret blev continueret, og fremstod da for Retten Svend Monsen Kjøllers Kone Margrethe Kirstine Jørgensdatter 35 Aar gammel, som paa given Anledning, formanet til Sandhed forklarede: at hendes Mand stod op i Morges da det var dag, sigende at han skulde gaae hen til Huusmand Hans Holger, for at laane Tørvgavle, og han gik uden at hun ved om han først fløttede Hestene, og kom tilbage omtrænt efter en halv Timestid, uden at hun saae om han havde Tørvgavlene med sig, og kjørte derefter med Vognen hvori Tørvgavlene bleve bundne, til Mosen; hun nægter at hun som var i Sengen, da hendes Mand i Morges stod op og gik efter Tørvgavlene, veed om han havde Hat eller Hue paa, men hun siger at hun

veed at han havde Hat paa da han kørte efter Tørv. - Hendes Forklaring er saa fordægtig at hun ei engang vil vide, at den i Retten værende Hue som hun vist nok har seet mange Gange, tilhører hendes Mand, som han dog har vedgaaet. - Hun nægter at kjende denne Hue, eller at være vis derpaa. - Hun nægter og at vide, om hendes Mand havde hat eller hue paa, eller var barhovedet da han kom hjem efter at han som han foregav havde været efter Tørvgavlene. - Hun nægter at vide at hendes Mand har begaaet det omhandlede Overfald. - Oplæst og vedgaaet, og hendes 15aarige Datter som er syg, kan i dag ikke afhøres. - Hun tilføier at hun ikke er vis paa om hendes Mand havde Hat eller Hue paa Hovedet, da han kørte til Tørvemosen. - Hun vil heller ikke vide at hendes Mand skal have Halvpart i et Øg som hendes Mands Broder skal have kjøbt, og hun nægter ogsaa at hun veed at hendes Datter i Gaar Eftermiddags var hos Hans M. Kjøller for at skulde have det omhandlede Øg. Demitteret. -

Da Dommeren havde bragt i Erfaring at Inqvisiten Svend M. Kjølles Datter, ikke var mere syg end hun godt kunde møde, kom hun tilstæde uden først at have talt med hendes Moder efter dennes Afhørelse. - Hun navngiver sig Kirstine Margrethe Kjøller, som først fylder 15 Aar til førstkommende Juul, og hun forklarer, formanet til Sandhed, at da hun kom op i Morges Kl. 5 ½ omtrent, var hendes Fader Inq. i Færd med at sætte Tørvgavlene i Vognen for at hente Tørv, og hun saae ham ikke da han stod op og gik hen til Hans Holger for at laane Tørvgavle; hun saae saaledes ei heller om han havde Hat eller Hue paa, da han i Morges stod op og gik ud af Gaarden. - Den i Retten værende Hue, skjønner hun at tilhøre hendes Fader, da han har en som ligner denne. - Hun veed ikke at hendes Fader i Morges var hos hendes Farbroder Hans M. Kjøller for at faae et Øg, men hun veed at han havde bestemt sig til at kjøre efter Tørv med 2 Vogne i Dag, og at hendes yngre Søster Margrethe Kirstine Kjøller i gaar eftermiddags blev sendt hen af hendes Fader til hendes Farbroder Hans M. Kjøller qvæst. for at faae et Øg, men hvad Svar hun fik siger hun at hun ikke veed, ligesom hun og nægter at vide noget til det omhandlede Overfald. - Hun hørte ei heller i Morges at hendes Fader skjendte fordi han ikke kunde faae noget Øg hos Broderen Hans M. Kjøller. Oplæst, vedgaaet. -

Endelig fremstod den ommeldte Hans Holgersen, 35 Aar gammel, paa 49de Selvejergaards Grund heri Sognet som formanet til Sandhed, under Eeds Tilbud forklarede: at i Morges Kl. omtrent 5 ½ kom Inqv. Svend M. Kjøller til Vidnets Boepæl, for at faae nogle Tørvgavle som tilhørte Inqv., men som Vidnet havde laant af ham. - Inqvisiten som fik Gavlene var da ikke barhovedet, som Vidnet er vis paa, derimod lagde Vidnet ikke Mærke til, eller veed, om Inqv. da havde Hat eller Hue paa, in specie den i Retten værende. - Inqvisiten sagde ikke, at han i Morges havde været hos sin Broder Hans M. Kjøller, eller udlod sig om at han hos Broderen ville have havt et Øg i dag at kjøre Tørv med. - Han veed kun efter Rygte, det omhandlede Overfald, men veed det ikke af Inqvisiten. - Oplæst og vedgaaet.

De Afhørte bleve demitterede. -

Dommeren fandt sig beføiet til, paa Grund af Sagens Beskaffenhed, og til Sagens videre Oplysning indtil videre at belægge Inqv. Svend Monsen Kjøller med Arrest, og han blev ført til Arresten i Hasle. - Forhøret blev udsat og Rette hævet. -

Rettens Vidner
? ? Koefoed, Edvart Sonne

Jacobsen

Aar 1839 den 19de September blev nordre Herreds Politiret holdt og administreret af den ordinaire Dommer Krigsassessor Bye og Herredsfoged Jacobsen paa Raadstuen i Hasle i Overværelse af undertegnede Retsvidner og Forhøret den 15de d.M., Overfaldet paa Hans Monsen Kjøller betræffende continueret. -

Dommeren bemærkede: at han den 16de og 17de d.M. maatte være fra sit Hjem, i Anledning af 3 for Jurisdictionen indtrufne Strandinger, og i Gaar var han beskjæftiget, blandt anden med Justitsforhør betræffende en druknet Person, og dette Forhørs Expedition til Amtet. -

Fremstod løs og ledig for Retten Arrestanten Svend Monsen Kjøller, som alvorlig formanet til at sige Sandheden, nemlig at han er rette Gjerningsmanden qvæst., hvorom der efter de erhvervede Oplysninger ikke kan være Tvivl, vedbliver han dog at nægte, saaledes som ved 1te Forhør i denne Sag, hvorimod han har Adskilligt imod sin saarede Broder Hans Monsen Kjølles moralske Vandel at vinde. - Saaledes anfører han at denne Hoppe, hvorom der under denne Sag er forklaret, og som han og Broderen skulde være lige gode om, kun har kostet 6 Rbd., men hans Broder har foregivet hos Lars Olsen, Hans Jørgen Sonne og en Person navnlig Jeppe paa Dommergaards Grund, alle af Clemensker Sogn, saa og for Arrestanten, at han havde givet og betalt strax 18 Rbd for Hoppen, hvilket Arrestanten antager for Bedragerie eller Kjeltringstreger, saameget som hans Broder vilde bortbytte Hoppen for en Koe af den formeldte Jeppe, og efter Accorden imellem Arrestanten og Broderen, skulde Førstnævnte for sin Andeel give 3 r for den. - Saa fortæller Arrestanten og at hans formeldte Broder, skal have købt af afdøde Peder Colberg i Rønne til hans Søn, Klæde eller Andet til en Kjole, hvilket han nu vil benægte. - Dommeren foreholdt Arrestanten at han vel opbragt over Broderens Fremgangsmaade i Henseende til Hoppen qvæst. har slaget Broderen, og at dette har bevæget ham til Overfaldet, men Arrestanten vedbliver endnu at nægte dette. - Oplæst og vedgaaet, og da Dommeren skal afholde Auction i en Stranding i dag 2 Mile fra hans Hjem, blev Forhøret udsat, Arrestanten indsat i Arresten og Rette hævet. -

Rettens Vidner
H.I. Bidstrup

C. Christophersen

Jacobsen

Aar 1839 den 24de September blev nordre Herreds Politiret holdt og administreret paa 7de Vornedgaards Grund i Clemensker Sogn af Krigsassessor Bye og Herredsfoged Jacobsen, i Overværelse af undertegnede Retsvidner og Forhøret betræffende Overfaldet paa Hans Monsen Kjøller continueret paa Sidstmeldtes Boepæl. - Med Hensyn til de Hindringer som have standset Forhørets Fremme til i Dag vil skee nærmere Bemærkning i Protocollen. -

Formeldte Hans Monsen Kjøller er endnu syg og sengeliggende, men af et langt friskere Udseende end da Forhøret første Gang blev optaget heri Huset, og Lægen havde eiheller indberettet til Dommeren, at der er Fare for den Overfaldnes Liv. - Hans Monsen Kjøller ved sund Sands og Samling, gjentager hvad som han siger, at han med en frelst Samvittighed vil om tillades beedige, at hans Broder Arrestanten Svend Monsen Kjøller, og ingen Anden er den rette Gjerningsmand, eller den som har overfaldet og saa grusomt mishandlet ham, saaledes som han Hans M. Kjøller tilforn har forklaret. - Han tilføier at

efter at han var bleven slaget, løb han blodig hen til Naboen Wevst Wevstsen, for at vilde have den til Hjælp og derfra til Naboen Niels Mortensen, men denne turde slet ikke gaae med ham; hvorimod Wevst Wevstsen kom hertil Huset. - Som Grund til Overfaldet veed Comparanten ingen anden end den han tilforn har opgivet, nemlig Udleverelsen af den omhandlede Hoppe, som Comp. ikke ligefrem vilde indrømme eller tillade. Han tilføier dog at hans Broder Arrestanten for nogen Tid siden i sidstafvigte Høst, noget førend Comparanten forrettede Høstdage eller Dagsværk hos Arrestanten som Comparanten har forklaret, kom hen til Huset ved Nattetid og bankede paa Forstuedøren, hvorpaa Comp. lukkede Forstuedøren op og Arrestanten foreslog da Comp. om denne vilde følge med Arrestanten for at stjæle et Biestok, eller et Biestade, uden at sige hvor, men Comp. som ikke vilde indlade sig herpaa lukkede sin Dør til og gik til Sengs. - Maaskee er efter Comparantens Formening hans Broder bleven vred over at han Comp. ikke vilde følge med at stjæle Bistokken. - Andre Grunde end de opgivne veed Comp. ikke til Arrestantens Fiendskab imod ham, eller som Motiv til Overfaldet. - I Henseende til Arrestantens Forklaring den overanmeldte Hoppe betræffende, ved Forhøret den 19de d.M. da vedgaaer Comp. at Hoppen kun kostede 6 Rbd og har han sagt til Andre at den kostede 18 r saa er dette Spørg, ligesom han ei heller har villet bortbyttet Hoppen qvæst. mod en Koe tilhørende Jeppe Hansen som Comp. har byttet Huus med men vel med en anden Hest, som Comp. ejer og som Comp. ingen Pant har i. - Arrestanten skulde med Comp. have lige Part i Hoppen qvæst. og skulde saaledes Arrestanten betale til Comp. 3 Rbd, men Sidstbemeldte har kun faaet 2 Rbd af Arrestanten.- Det er Usandhed naar hans Broder Arrestanten har villet sigte ham for at ville bedrage afdøde Peder Colbergs Boe i Rønne for noget Sirts eller saadant lignende Tøi, som Comp. til sin Søn i sin Tid havde faaet hos P. Colberg; Comp. har betalt dette Tøi til en af Commissairerne i Colbergs Boe, Philip Rasch i Rønne, men Arrestanten ville formaae Comp. til at være Bedrager eller til at nægte at skyldte Colbergs Boe noget. - Oplæst og i Et og Alt vedgaaet. -

Fremstod atter Huusmand Wevst Wevstsen paa 8de Vornedgaards Parcel i Clemensker, 32 Aar gammel som paa given Anledning, formanet til Sandhed under Eeds Tilbud forklarede at i Søndags 8te Dage om Morgenen Kl. 4 ½ omtrent, da det endnu ikke var ganske lyst eller Dag, kom Hans Monsen Kjøllers Kone og raabte mod Vidnets Vinduer: Herre Jesus er du vaagen West; Svend er i vores Huus og slaaer eller danker? min Mand, og bad Vidnet som nærmeste Naboe at komme til Hjælp, hvorpaa hun, uden at være inde i Vidnets Huus, gik igjen. - Vidnet antog strax at hun ved Svend mente hendes Svoger Svend Monsen Kjøller som er Vidnet bekjendt som en hidsig Mand. - Øieblikkelig efter at Hans Monsen Kjøllers Kone var gaaet, kom Hans Monsen Kjøller qvæst. til Vidnets Huus, meget blodig i Ansigtet og blodet løb ned af Brystet paa ham, sigende, saa nær fik han - uden just at nævne Svend Monsen Kjøller - danket? eller slaget, og Vidnet gav Hans Monsen Kjøller nogle Syppe eller Snaapse Brændeviin, som Vidnet mente at han meget trængte til. - Hans M. Kjøller gik derpaa i bare Skjorten og bare Been uden Hat eller Hue til den anden Naboe Niels Mortensen og Vidnet gik til Hans M. Kjøllers Huus, hvor Arrestanten Svend M. Kjøller ikke var, og Vidnet havde den Morgenstund ikke seet Svend Monsen Kjøller. - Da Vidnet kom til den Overfaldnes Huus var dennes Kone hjemme, og der saaes Blod paa Gulvet, Fløibordet i Stuen ituslaget paa det ene Hjørne, Blod paa Væggen ved Stuedøren, og da Hans M. Kjøller havde ved Vidnets Huus sagt at Svend M. Kjøller havde glemt sin Hue i Hans M. Kjøllers Stue, fandt Vidnet den før omfoklarede sorte Skindhue under Vuggen i Hans M. Kjøllers Stue. - Strax efter at Vidnet var kommen

her i Huset, indtraf og der Hans M. Kjøller endnu meget blodig, og vilde klæde sig paa for at melde det Passerede for Sognets Sandemand, men Vidnet som saae hans Forfatning, fraraadede ham dette, bandt et Tørklæde om hans Hoved, fik ham tilsengs og da lod det til at han besvimed. - Vidnet blev her i Huset til Sandemanden kom. - Videre veed Vidnet ikke herom at forklare. - Oplæst og vedgaaet. -

Hans M. Kjøller saavel som dennes Kone vedgik Vidnets Forklaring. -

Atter fremstod Hans Jørgen Sonne paa 8de Vornedgaards Grund i Clemensker Sogn, 49 Aar gammel som til Sandhed formanet, under Eeds Tilbud forklarede: at Hans M. Kjøller da han kom ridende paa den omhandlede Hoppe fra Røe Sogn, sagde til Vidnet paa Lyngen, at han Hans M. Kjøller havde købt Hoppen i Røe Sogn for 18 Rbd. - Oplæst, vedgaaet, da Vidnet ikke veed andet i denne Sag at forklare. -

Lars Olsen paa 47de Selvejergaards Grund i Clemensker Sogn, 65 Aar gammel, afgav under Eeds Tilbud samme Forklaring som Hans J. Sonne med Tilføiende, at Hans M. Kjøller sagde at han havde købt Hoppen i Røe Sogn, men uden at sige hvor; Det var paa Lyngen det omfoklarede passerede, og da var den afhørte Hans Sonne og tilstæde. - Oplæst og vedgaaet. -

Atter fremstod Jeppe Hansen paa 23de Selvejergaards Grund i Clemensker sogn, 25 Aar gammel, som har byttet Huus med Hans Monsen Kjøller qvæst., og under Eeds Tilbud forklarede at han den dag Hans M. Kjøller havde købt den omqvæstionerede Hoppe i Røe Sogn, var om Aftenen heri Huset og vel sagde Hans M. Kjøller at han havde betalt 18 Rbd for Hoppen, men det var vel Spøg, men ingensinde har Hans M. Kjøller villet bortbytte denne Hoppe for en Koe Vidnet tilhørende, men Hans M. Kjøller har villet tilbytte sig en Koe hos Vidnet for en Hest som Hans M. Kjøller har. - Han veed ikke videre i denne Sag at forklare. Oplæst, vedgaaet. - De Afhørte bleve demiterede. - Forhøret blev da Dommeren skal til Røe Sogn for at holde en Extraret udsat og Retten hævet. -

Rettens Vidner

Jacobsen

? Koefoed

Lars Bidstrup

Aar 1839 den 28de September blev nordre Herreds Politiret sat og holdt paa Raadstuen i Hasle og administreret af den ordinaire Dommer Assessor Jacobsen i Overværelse af undertegnede Retsvidner og ovenstaaende Sag continueret. -

Dommeren bemærkede: at han den 25de dennes havde Auction i Hammershuus Birk, hele Dagen, den 26de Comptoirforretninger og en Fogedforretning i Rutsker Sogn, i Gaar Ting for Hasle og nordre Herred, samt Forligelsescommission. -

Fremstod løs og ledig for Retten Arrestanten Svend Monsen Kjøller, som paa given Anledning og gjentagende formanet til Sandhed, og gjort opmærksom paa at det efter de erhvervede Oplysninger og samtlige Data er utvivlsomt at han er den rette Gjærningsmand og den som voldeligen har overfaldet og slaget sin Broder, vedbliver han dog haardnakket at nægte ikke alene at han var i sin Broders Huus den Morgen Overfaldet skeete, men og at han har begaaet Voldsgjærningen qvæstionis; derimod vedgaaer han at hans næstyingste Datter, Dagen førend det omhandlede Overfald, var hos hans Broder Hans M. Kjøller for at faae den under dette forhør, saa ofte omhandlede Hoppe, som han og

Broderen havde i Fælleddskab, men han siger at hans Datter fik til Svar af Broderen, at han selv havde brug for sine Heste og Arrestanten fik saaledes ikke Hoppen. - Hvad angaaer den Hue som den Morgen Overfaldet skeete blev funden i Overfaldnes Stue og som Arrestanten har vedkjendt sig og igjen vedkjender sig, da vedbliver han den Urimelighed at han ikke veed hvorledes den er kommen i Broderens Stue, han kan ikke sige at han har laant Broderen den, men han forklarer at han ikke kan huske om han havde Huen i sit Huus Dagen førend Overfaldet, det kan vel være, men han paastaaer tillige at han i Almindelighed bruger Hat, den han har med sig i Arresten. - Oplæst og vedgaaet, med Tilføiende at det ikke er sandt hvad han videre har forklaret, at Arrestanten har villet formaae sin Broder til at deltage i et Tyverie af en Bistade. - Arrestanten blev gjort bekjendt med at der første Mandag vil blive afholdt et yderligere Forhør i denne Sag in Specie Eedtagelse af de vigtigste Deponenter,, og at han derfor til den Tid bør blive enig med sig selv om at tilstaae Gjerningen og om det skal skee at forlige sig med sin Broder. - Forhøret udsat og Retten hævet. -

Rettens Vidner

Jacobsen

? ? Koefoed, C. Christophersen

Aar 1839 den 30te September blev nordre Herreds Politiret sat og holdt paa 8de Vornedgaard i Clemensker Sogn af den ordinaire Dommer Krigsassessor Herredsfoged Jacobsen i Overværelse af undertegnede Retsvidner og ovenstaaende Forhør continueret.

Fremstod da tilforn afhørte Kirstine Margrethe Kjøller, som paa given Anledning igjen formanet til Sandhed forklarede: at der Natten imellem den 14de og 15de d.M. var i hendes Faders Huus en Kone fra Rønne, den samme hendes Fader har omforklaret, og denne Kone var endnu i hendes Faders Huus om Søndag Morgen Kl. henved 7, samme Morgen som hendes Farbroder Hans M. Kjøller blev overfalden og slaget, men om denne Kone som laae i Huset eller Sahlen om Natten, var oppe da hendes Fader den første Gang gik ud om Søndag Morgen for at hente Tørvgavlene hos Hans Holger veed hun ikke, men hun var oppe da hendes Fader kom tilbage og lavede Tørvvognene til for at kjøre i Mosen. - Deponentinden var ikke opstaaet da hendes Fader gik hen til Hans Holger, ei heller strax da han kom tilbage igjen, men noget efter da han lavede Vognen til for at kjøre i Mosen, hvorfor hun vedbliver at paastaae at hun ikke saae eller veed om hendes Fader da han kom tilbage fra Hans Holgers havde Hat eller Hue paa, eller var barhovedet. - Hun vedbliver og at nægte at hun veed at hendes Fader den omhandlede Søndag morgen var hos Hans Monsen Kjøllers, endmindre at han slog denne. - Oplæst og vedgaaet. -

Igjen fremstod Arrestanten Svend Monsen Kjøllers Datter Margrethe Kirstine Kjøller, 10 Aar gammel, som siger at hun om Løverdags-Eftermiddag Kl. omtrænt 3, var hos hendes Farbroder Hans M. Kjøller, for efter hendes Faders Anmodning at faae den under dette Forhør saa ofte omhandlede Hoppe, som hendes Fader og Farbroder var lige gode om, men hendes Farbroder Hans M. Kjøller svarede at hendes Fader fik ingen Hoppe, men at han kunde kjøbe sig en. - Det var Løverdags-Eftermiddag som hendes Farbroder, Dagen derpaa eller Søndag blev slaget, men hun siger at hun ikke veed hvem der har slaet hendes Farbroder. - Hun veed ikke om det er hendes Fader der haver gjort denne Ugjærning. - Oplæst og vedgaaet. - Den første afhørte Kirstine Margrethe Kjøller tilføier at den af hende omforklarede Kone fra Rønne var hos hendes Fader for at kjøbe Lam, og

hendes Moder var i Fredags 8te Dage om Eftermiddagen i Rønne med disse Lam til Konen, og for hendes Moder kørte den formeldte Hans Holger. - De afhørte bleve demitterede. - Dommeren var kommen efter hvad Svend M. Kjøller havde fortiet, nemlig at Sidstmeldte havde en Søn hjemme, men som i dag ikke kan blive afhørt da han er fraværende. - Confrontation med Arrestanten fandt ikke i dag Sted, da Dommeren afventer et Forhør han har reqvireret hos Byfogden i Rønne over den Kone som havde lagt i Arrestantens Gaard den omhandlede Nat. - Dommeren havde faaet nogle flere Oplysninger i Sagen, hvorfor Forhøret vil blive continueret Overmorgen, da Dommeren i Morgen hele Dagen skal holde Auction i en Stranding. - Forhøret udsat og Retten hævet. -

Rettens Vidner
H. Nielsen H. I. Bidstrup

Jacobsen

Aar 1839 den 7de October blev nordre Herreds Politiret holdt og administreret af den ordinaire Dommer Krigsassessor Herredsfoged Jacobsen paa Raadstuen i Hasle i Overværelse af undertegnede Retsvidner og Forhøret den 30te f.M. betræffende Overfaldet paa Hans M. Kjøller continueret. -

Dommeren bemærkede: at den 1te, 2den, 3die, 4de og 5te d.M. har han fra Morgen til Aften været beskjæftiget med Auctioner i Strandinger 2 Mile herfra, med Undtagelse af Fredag Formiddag da han holdt Tinget for Hasle og nordre Herred og i Gaar var det Søndag. -

Fremstod for Retten den Tilforn afhørte Hans Monsen Kjøllers Kone Kirstine Margrethe, som forklarer separatim at hendes Mand nu befinder sig bedre i Hovedet og at Lægen var hos ham sidste Onsdag, da han erklærede at hendes Mand ikke mere behøvede Lægetilsyn. - Hun blev paa nye confronteret med Arrestanten Svend Monsen Kjøller, der løs og ledig for Retten fremstod, og Deponentindens Forklaring blev paa nye oplæst i Arrestantens Paahør. - Hun vedgik Forklaringen i Et og Alt, men Arrestanten vedbliver sine Benægtelser som før, og forlangte tilført Protocollen at Comp. Hans M. Kjøllers Kone, skal have stjaalet for omtrent 10 Aar siden en Gaas fra Mads Kjøller i Clemensker Sogn som Comparantinden benægter. - Arrestanten blev indsat i Arresten. -

Atter fremstod for Retten den tilforn afhørte Arrestanten Svend Monsen Kjøllers Kone Margrethe Kirstine Kjøller, som paa given Anledning og formanet til Sandhed forklarede: at saavidt hun erindrer var det Fredagen efter at hendes Mand var bleven Arresteret at hun var i Rønne med 2 Lam, som den Kone fra Rønne havde købt, hun havde lagt i deres Huus den Nat som Hans M. Kjøller om Morgenen skal være bleven slaget. - Hun vedbliver sin Forklaring, at hun er uvidende om at hendes Mand har slaget Hans M. Kjøller og om Overfaldet i det hele, ligesom hun ogsaa nægter at vide om hendes Mand havde Hat eller Hue paa, eller barhovedet da han kom hjem efter at han havde været hos Hans Holger efter Tørvgavlene og tilbyder at beedige dette. - Oplæst og vedgaaet. - Hun blev demitteret efter at hun havde forklaret at hun med hendes Mand har 5 Børn, hvoraf deres ældste Datter Kirstine Margrethe er bleven afhørt i denne Sag, saavelsom den næstældste Datter Margrethe Kirstine, og af Sønnerne er den ældste, Mons Hansen (Svendsen?) kun 13 Aar gammel og uconfirmeret. -

Han forklarer, til Sandhed formanet, at han ikke var oppe da hans Fader om Morgenen hentede Tørvgavlene hos Hans Holger, men kom først op da hendes (hans) Fader var i Færd med at sætte Tørvgavlene i Vognen; han saae saaledes ikke at hans Fader kom

hjem med Gavlene, eller lagde Mærke til om han da havde Hat eller Hue paa, eller var barhovedet, ligesom han ei heller veed efter hvad han siger, hvem der har slaget hans Farbroder Hans M. Kjøller. - Oplæst og vedgaaet. Han blev demitteret.

Fremstod igjen den i denne Sag tilforn afhørte Hans Holgersen, som vedbliver den Forklaring: at han ikke kan erindre om Svend M. Kjøller den omhandlede Søndag Morgen, da han var hos Deponenten for at hente Tørvgavlne, havde Hat eller Hue paa, men Barhovedet var han ikke, og da var det lys Dag Kl. omtrent 5. Arrestanten taledede vel med Deponenten og udlod sig aldeles ikke om det omhandlede Slagsmaal eller Overfald. For øvrigt forklarer han, at hans Huus ligger Synden for Arrestantens Gaard, og Hans Monsen Kjøllers Huus vesten for samme, hvilket Hans M. Kjøllers Kone der endnu er tilstæde i Retten ogsaa vedgaaer, i det hun tilføier, at da Kl. kun var 4 da Overfaldet skeete, er det rimeligt at Arrestanten først, efter at have slaget hendes Mand er gaaet til sit Hjem, og derfra til Hans Holgers, for at Folk naar det blev lyst ikke skulde blive opmærksomme paa at han var Barhovedet. - For øvrigt vedgaaer Hans Holger at han den omhandlede Fredag Eftermiddag, efter Arrestantens Kones Anmodning, tog paa sin Vogn, hvorpaa han havde B...tørv, 2 Lam, som Arrestanten havde solgt til en Kone i Rønne, boende paa Vestergade ned imod Stranden, en Enke som han for resten ikke kjender. - Han afleverede disse Lam til den omforklarede Enke i Overværelse af Arrestantens Kone, som gik med ham ved hans Vogn til Rønne, da den som bemeldt var læsset med B...tørv. - Oplæst og vedgaaet, under Eeds Tilbud. Han blev demitteret. -

Fremstod atter for Retten Jørgen Mauritsen, boende paa 8de Vornedgaards Grund i Clemensker Sogn, 27 Aar gammel, som paa given Anledning, og fordi det var bleven sagt Dommeren at han skulde kunde give Oplysning om Overfaldet qvæst., blev fremstillet for Retten, men han forklarer at den Morgen da Overfaldet skeete, kjørte han tidlig til Rønne og hverken saae eller hørte noget til Arrestanten den dag, ligesom han udtrykkelig benægter at han ved noget til det omqvæstionerede Overfald, videre end efter Rygte. Oplæst og vedgaaet. - Demitteret. -

For at faae nogle Oplysninger om Arrestantens Vita, og Attest fra Lægen, Hans M. Kjøller betræffende, blev Forhøret udsat og Retten hævet. -

Jacobsen

Rettens Vidner
H.I. Bidstrup, C. Christophersen

Aar 1839 den 12te October blev nordre Herreds Politiret holdt og administreret af den ordinaire Dommer Krigsassessor Bye og Herredsfoged Jacobsen paa Raadstuen i Hasle i Overværelse af undertegnede Retsvidner og Forhøret den 7de d.M. betræffende Overfaldet paa Hans M. Kjøller continueret. -

Dommeren bemærkede at han den 8de d.M. var i Allinge for at afsige en Dom 2 Mile herfra og desuden Justitsforhør angaaende Tyverie i en Stranding den 9de et vidtløftig Forhør og et Tingsvidne i en Injuriesag, den 10de et vidtløftig Forhør som varede hele Dagen til hen paa Aftenen betræffende Tyverie i en Stranding, den 11te Ting for Hasle og nordre Herred m.m. - Dernæst fremlagdes til Følge et inden Rønne Byes Politiret den 1te dm. optaget Forhør. - Siden sidste Forhør har Dommeren reqvireret Attest fra vedkommede Læge, betræffende Hans M. Kjøller, men endnu ikke modtaget samme. -

Ligeledes havde Dommeren søgt Oplysninger angaaende Arrestantens Vita ante acte (det liv man har ført hidindtil) og han fremstod derfor saaledes for Retten løs og ledig og forklarede at han er 38 Aar gammel, gift og har 5 Børn, har 500 Rbd Gjeld paa sin Gaard. - For 5 Aar siden har han været under Tiltale for at have ihjelslaget en Hoppe hos Gaardmand Peder Hansen i Clemensker Sogn, men han blev frifunden og adqvi.....?. - For 3 Aar siden var han for Krigsretten i Anledning af at nu afdøde Capitain Lind, som var hans Compagnichef skal have skjeldt ham ud, men Sagen bortfaldt fordi Capitain Lind Reclamerede det Passerede. - For øvrigt har han ikke været tiltalt eller straffet. - Han henholder sig For øvrigt til sin forhen gjorte benægtelse. - Dommeren bemærkede endvidere at den i dette Forhør nævnte Wevst Wevstsen er syg og kan for Tiden ikke afhøres. - Forhøret blev sluttet for beskrevet med fornødne Attestationer og Udskriverer at tilstilles Amtet. -

Rettens Vidner
H. I. Bidstrup C. Christophersen

Jacobsen

Udskrivtens Rigtighed bekræfter under Haand og Embeds Segl. -

(underskrift og segl)

Indkom til Amtet d. 26de October 1839.

Paa Grund af de ved dette Forhør tilveiebragte Oplysninger an..... herved Justitsaction mod Svend Monsen Kjøller i Hasle Arrest for voldeligt Overfald paa sin Broder Hans Monsen Kjøller af Clemensker Sogn. -

Til Actor i Sagen beskikkes herved Procurator Marckmann og til Defensor Procurator Fog, hvorhos Dommeren Krigsassessor Bye og Herredsfoged Jacobsen anmodes om hertil at indsende Domsacter, naar Dom i Sagen er falden. -

Bornholms Amthuus d. 29de October 1839.
Krabbe